

ZARZĄDZENIE NR 0050.42.2026
WÓJTA GMINY SIEDLISSKO

z dnia 24 kwietnia 2026 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Siedlisko.

Na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.), w związku z uchwałą Nr XIX/129/2025 Rady Gminy Siedlisko z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Siedlisko (Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2025 r., poz. 2856) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przeprowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Siedlisko.

§ 2. Przedmiotem konsultacji społecznych jest wyrażenie opinii mieszkańców Gminy Siedlisko w sprawie dotyczącej przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Siedlisko na lata 2026-2030.

§ 3. Do udziału w konsultacjach społecznych, uprawnieni są mieszkańcy Gminy Siedlisko na stałe zamieszkujący na terenie Gminy Siedlisko.

§ 4. Konsultacje społeczne przeprowadzone będą w dniach od 27 kwietnia 2026 r. do 4 maja 2026 r.

§ 5. Terytorialny zasięg konsultacji społecznych obejmuje Gminę Siedlisko.

§ 6. 1. Konsultacje społeczne przeprowadzone będą w formie składania opinii, uwag lub wniosków w wersji papierowej lub drogą elektroniczną.

2. Opinie, uwagi i wnioski można składać do dnia 4 maja 2026 r. (liczy się data wpływu do Urzędu Gminy):

a) w wersji papierowej w sekretariacie Urzędu Gminy Siedlisko – biuro podawcze, lub przesłać pocztą na adres Urząd Gminy Siedlisko, Plac Zamkowy 6 , 67-112 Siedlisko;

b) w wersji elektronicznej poświadczonym podpisem elektronicznym (profil zaufany, podpis kwalifikowany) na adres: sekretariat@siedlisko.pl.

§ 7. Projekt Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Siedlisko na lata 2026-2030 dostępny w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej - pokój nr 5 w godzinach pracy Urzędu Gminy Siedlisko, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Siedlisko w zakładce OGŁOSZENIA oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Siedlisko www.siedlisko.pl.

§ 8. Po zakończeniu konsultacji społecznych ich wyniki podane będą do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Biuletynie informacji Publicznej, na stronie internetowej gminy oraz na ogólnodostępnych tablicach ogłoszeń Gminy Siedlisko.

§ 9. O wynikach konsultacji społecznych Wójt Gminy Siedlisko poinformuje Radę Gminy Siedlisko.

§ 10. Konsultacje społeczne są ważne bez względu na liczbę osób w nich uczestniczących.

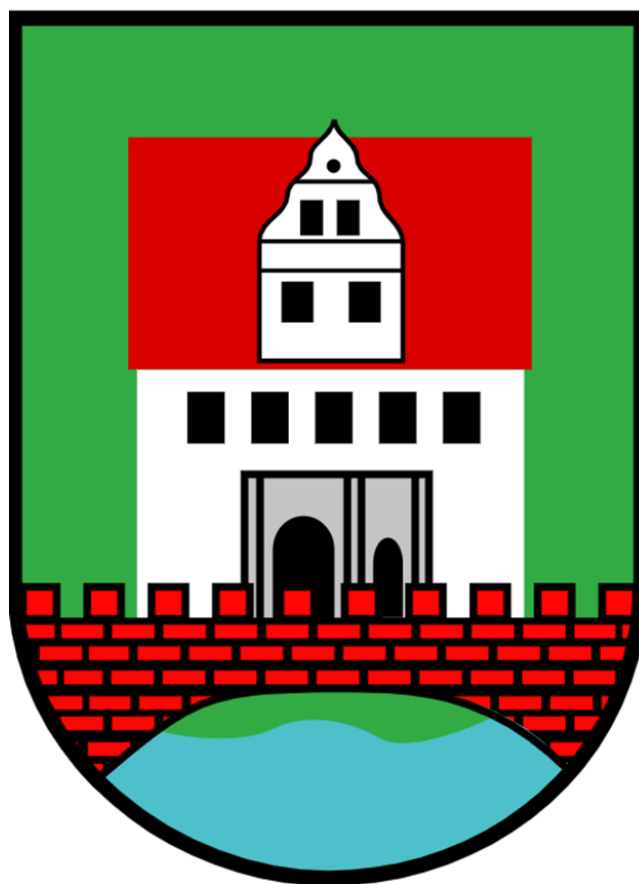
§ 11. Wykonanie zarządzenia powierzam Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy Siedlisko

Daniel Kołtun

Załącznik do zarządzenia nr 0050.42.2026
Wójta Gminy Siedlisko
z dnia 24 kwietnia 2026 r.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Siedlisko na lata 2026-2030

Siedlisko | maj 2026 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
I. CHARAKTERYSTYKA GMINY	3
1.1 Sytuacja demograficzna	3
1.2 Analiza zasobów Gminy w kontekście polityki społecznej	7
II. DIAGNOZA POTRZEB SPOŁECZNYCH.....	19
2.1 Osoby starsze.....	19
2.2 Osoby z niepełnosprawnością.....	20
2.3 Osoby w kryzysie bezdomności.....	22
2.4 Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	22
2.5 Dziecko i rodzina	23
III. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH.....	27
IV. MONITORING I EWALUACJA.....	31
V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	33
VI. PODSUMOWANIE	33
VII. SPIS TABEL.....	35
VIII. SPIS WYKRESÓW	36

WPROWADZENIE

Zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, przeobrażenia rynków pracy, wzrost liczby potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami, przeobrażenia w obrębie rodziny, nowe formy wykluczenia społecznego, nowe ryzyka społeczne spowodowały konieczność podejmowania intensywnych działań zmierzających do rozwoju usług społecznych. Profesjonalne organizowanie i udostępnianie usług społecznych powinno zapewnić najbardziej przyjazne i optymalne warunki realizacji potrzeb osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Odbiorcami usług społecznych są wszystkie osoby, które z racji różnych uwarunkowań mogą być narażone na jakikolwiek przejaw wykluczenia społecznego czy dyskryminacji, szczególnie osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie bezdomności, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodziny z dziećmi. Istotną cechą rozwoju usług społecznych jest zdeinstytucjonalizowana forma ich udzielania, powodująca, iż usługi społeczne powinny być udzielane tam, gdzie realnie występują takie potrzeby – czyli w środowisku lokalnym, w miejscu zamieszkania.

Potrzeba realizacji procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych została wskazana w, przyjętej w czerwcu 2022 r. przez Radę Ministrów „Strategii Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)”. Również na poziomie lokalnym w sposób jasny określono rozwój usług społecznych jako pożądany kierunek polityki społecznej w gminie Siedlisko – „Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Siedlisko na lata 2015-2025”, która zakłada konieczność realizacji usług społecznych w gminie. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Siedlisko na lata 2026-2030 bezpośrednio realizuje założenia wyżej wymienionej strategii.

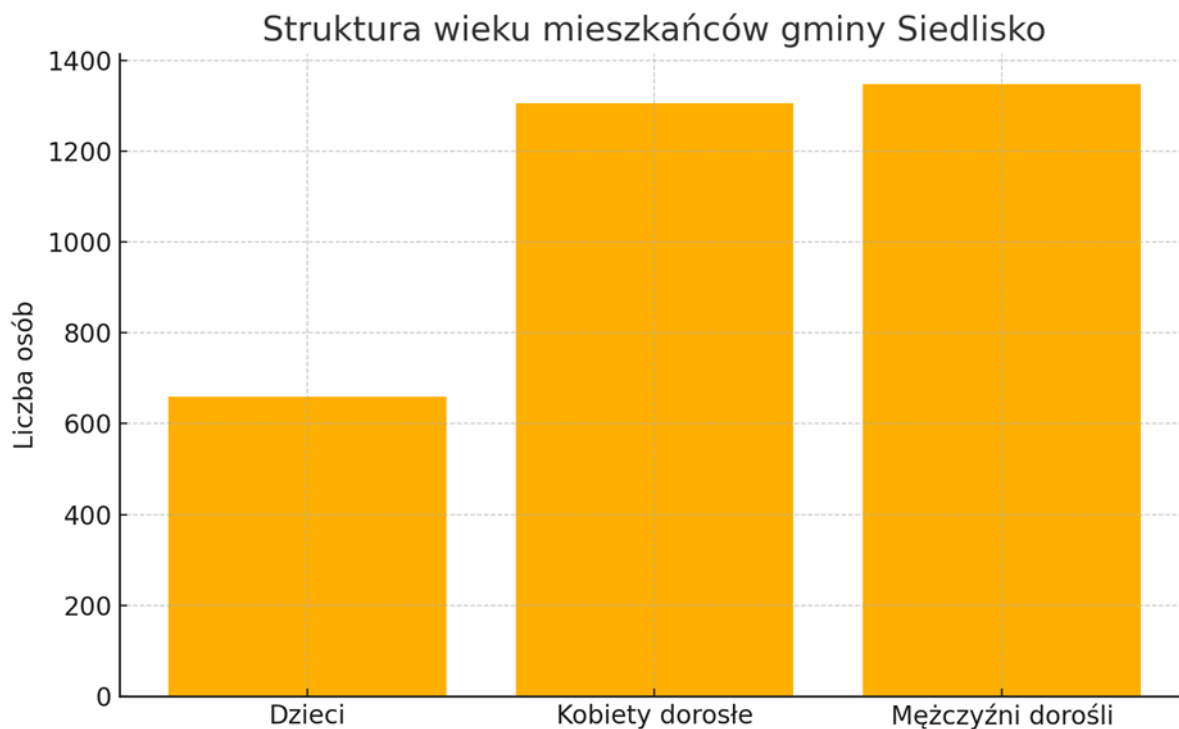
I. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1 Sytuacja demograficzna

Gmina Siedlisko położona jest w zachodniej Polsce, w województwie lubuskim, w południowo zachodniej części powiatu nowosolskiego. Zajmuje powierzchnię 92,19 km², tj. 12,0% powiatu. Położenie w dolinie rzeki Odry, otoczonej lasami i łąkami, nadaje gminie wyjątkowe walory przyrodnicze i krajobrazowe. Gmina składa się z pięciu sołectw: Bielawy, Borowiec, Piękne Kąty, Różanówka, Siedlisko.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba mieszkańców gminy Siedlisko wynosiła 3 312 osób. W tym 1629 kobiet oraz 1683 mężczyzn. Współczynnik maskulinizacji wynosi 103, gdyż na 100 kobiet przypada 103 mężczyzn. Współczynnik feminizacji wynosi 97, gdyż na 100 mężczyzn przypada 97 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców według grup wiekowych i płci

Źródło: Polska w liczbach.pl//gmina Siedlisko

Średni wiek mieszkańców wynosi 40,6 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa lubuskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Struktura wieku mieszkańców gminy Siedlisko (podział GUS wg grup: przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny):

- Wiek przedprodukcyjny (dzieci): ~19,9 %
- Wiek produkcyjny (dorośli): ~59,7 %
- Wiek poprodukcyjny (seniorzy): ~20,4 %

Źródło: Polska w liczbach.pl//gmina Siedlisko

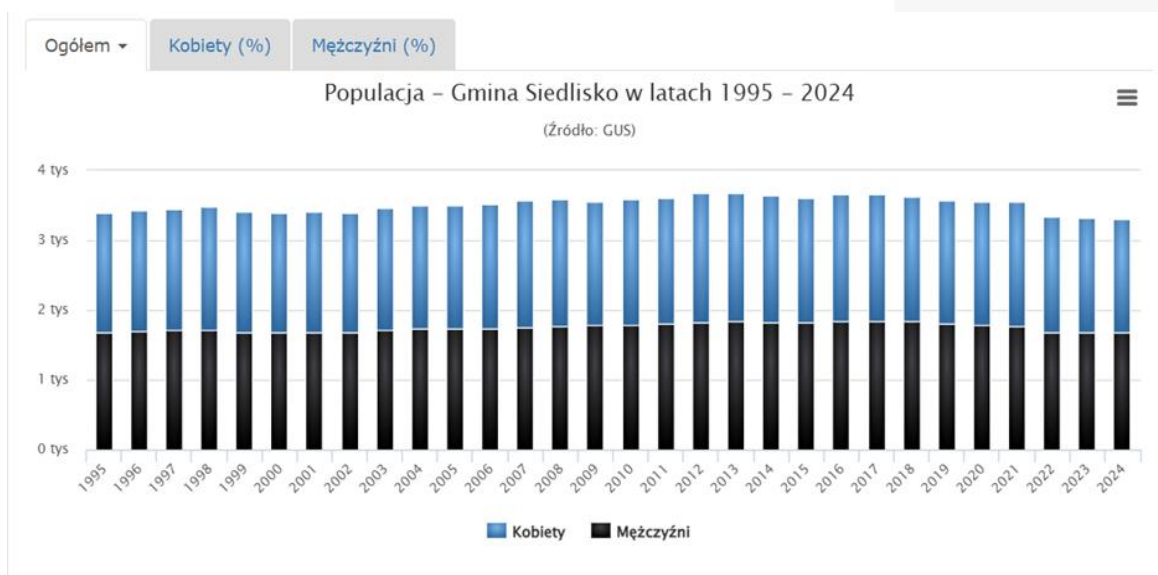
Tabela 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców
1	Bielawy	787
2	Borowiec	362
3	Piękne Katy	105
4	Różanówka	240
5	Siedlisko	1818
razem		3312

Źródło: dane GUS, stan na 31.12.2024 r.

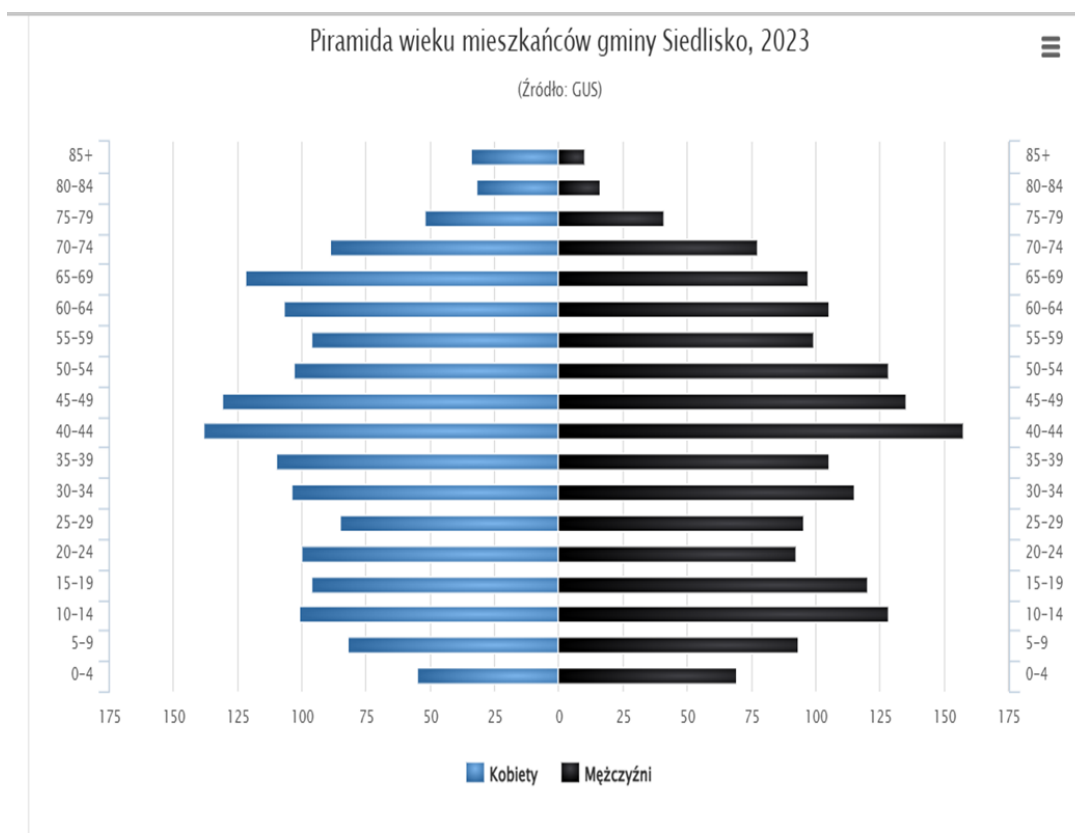
Gmina Siedlisko ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -15. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,53 na 1000 mieszkańców gminy Siedlisko. W 2024 roku urodziło się 15 dzieci, w tym 46,7% dziewczynek i 53,3% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 356 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,63 i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Wykres 2. Populacja gminy Siedlisko z podziałem płci

Źródło: dane GUS na 31.12.2024 r.

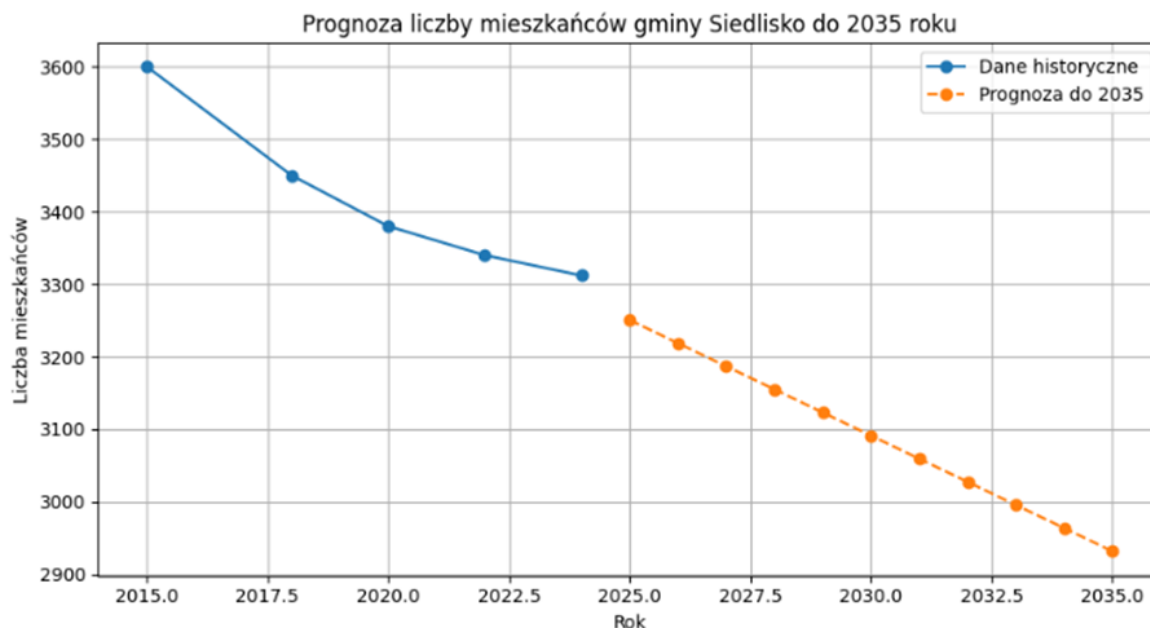
Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy Siedlisko

Źródło: Polska w liczbach

Analiza piramidy wieku wskazuje, że zmniejsza się ilość przyszłych mieszkańców gminy Siedlisko. Za to wzrośnie ilość osób, które będą chciały korzystać z usług społecznych. Liczba ludności od 2012 do 2024 systematycznie acz powoli spada. W 2012 osiągnęła swój szczyt 3677, aby 12 lat później spaść do 3312 osób. Jednym z powodów jest ujemny przyrost naturalny. Mieszkańcy gminy starzeją się. Zbyt niski przyrost naturalny nie daje możliwości stworzenia procesu zastępowalności pokoleń na rynku pracy. Innymi słowy, negatywne trendy i prognozy demograficzne są kluczowym wyzwaniem polityki społecznej Gminy, co jest widoczne w perspektywie długoterminowej. Prognozy przewidują dalszy systematyczny przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym i szybko postępujący spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Ponadto w ostatniej z wyróżnionych kategorii regularnie wzrastać ma liczba osób w wieku niemobilnym (mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat). Już w ciągu najbliższej dekady osoby te mają stanowić większość w tej zbiorowości. Zarysowane procesy wpłyną na pogłębienie liczebnej dysproporcji pomiędzy najmłodszymi i najstarszymi kategoriami wiekowymi. Naturalną ich konsekwencją będzie również dalszy znaczący wzrost współczynników obciążenia demograficznego. Dość oczywistą konsekwencją są zatem narastające potrzeby w zakresie usług, skierowanych do seniorów- w zależności od wieku, stopnia sprawności i stanu zdrowia mogą to być np. Usługi o charakterze aktywizująco - integracyjnym lub opiekuńcze.

Wykres 4. Prognoza liczby mieszkańców gminy Siedlisko do 2035 r.

Źródło: analiza własna na podstawie danych GUS

Wynik prognozy:

- 2024 ok. 3312 mieszkańców
- 2030 ok. 3100 mieszkańców
- 2035 ok. 2930 mieszkańców.

Oznacza to spadek o ok. 380 osób do 2035 roku (ok. 11,5%)

Ważne zastrzeżenie: To jest prognoza trendowa, a nie oficjalna prognoza GUS. Liczby mogą się zmienić, jeśli pojawią się:

- nowe inwestycje mieszkaniowe,
- migracje (np. napływ mieszkańców),
- zmiany polityki prorodzinnej lub rynku pracy.

1.2 Analiza zasobów Gminy w kontekście polityki społecznej

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Siedlisku. Realizuje zadania zlecone gminie oraz zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, wspierania rodziny, dodatki mieszkaniowe i energetyczne.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siedlisku zatrudnionych było 8 pracowników. Wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

- Kierownik - 1 etat
- Główna księgowa - 0,25 etatu
- Pracownicy socjalni - 2 etaty
- Asystent rodziny - 1 etat
- Opiekunki społeczne - 1,75 etatu

Tabela 2. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w gminie Siedlisko w latach 2015-2024

Lp.	Rok	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
1	2015	996
2	2016	932
3	2017	903
4	2018	851
5	2019	732
6	2020	731
7	2021	600
8	2022	633
9	2023	590
10	2024	589

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica#>

Analiza danych przedstawionych w tabeli wskazuje na wyraźny i długofalowy trend spadkowy liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Siedlisko w latach 2015–2024. W 2015 r. z tej formy wsparcia korzystało 996 osób, natomiast w 2024 r. liczba ta zmniejszyła się do 589 osób, co oznacza spadek o 407 osób, tj. o około 40,9% w całym analizowanym okresie.

W latach 2015–2019 obserwowano systematyczne zmniejszanie się liczby beneficjentów, z 996 osób w 2015 r. do 732 osób w 2019 r. Tendencja ta mogła być związana m.in. z poprawą sytuacji na rynku pracy, wzrostem dochodów gospodarstw domowych oraz funkcjonowaniem instrumentów wsparcia o charakterze powszechnym.

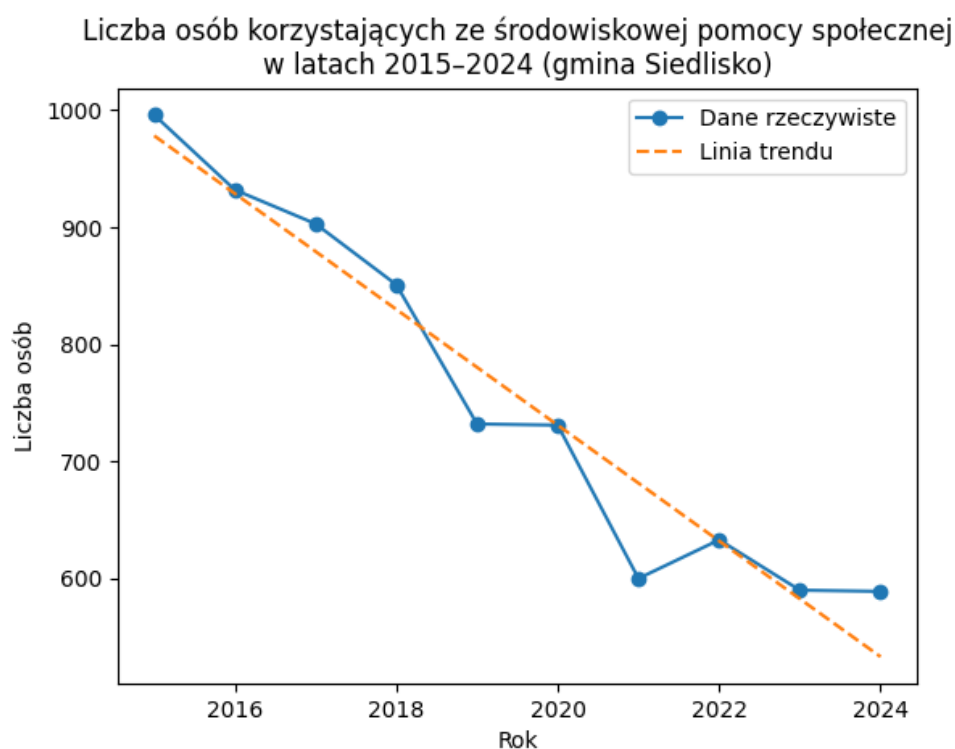
W latach 2020–2021 nastąpił wyraźny spadek liczby osób objętych pomocą, szczególnie widoczny w 2021 r., kiedy liczba beneficjentów zmniejszyła się do

600 osób. Okres ten przypadał na czas pandemii COVID-19, co może wskazywać zarówno na zmiany w sposobie udzielania pomocy, jak i na przesunięcie części wsparcia do innych form systemowych.

W roku 2022 odnotowano nieznaczny wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej do poziomu 633 osób, co mogło mieć związek z pogorszeniem sytuacji ekonomicznej części mieszkańców, w tym wzrostem kosztów utrzymania i inflacją. Jednak w kolejnych latach ponownie zaobserwowano spadek – do 590 osób w 2023 r. oraz 589 osób w 2024 r., co wskazuje na stabilizację liczby beneficjentów na niższym poziomie.

Podsumowując, dane za lata 2015–2024 potwierdzają zmniejszającą się skalę korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Siedlisko, przy jednoczesnych krótkookresowych wahaniami wynikających z czynników zewnętrznych. Trend ten może świadczyć o poprawie ogólnej sytuacji społeczno-ekonomicznej części mieszkańców, ale jednocześnie wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania sytuacji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwłaszcza w kontekście zmieniających się uwarunkowań gospodarczych.

Wykres 5. Zmiany liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Siedlisko w latach 2015–2024, wraz z zaznaczoną linią trendu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku

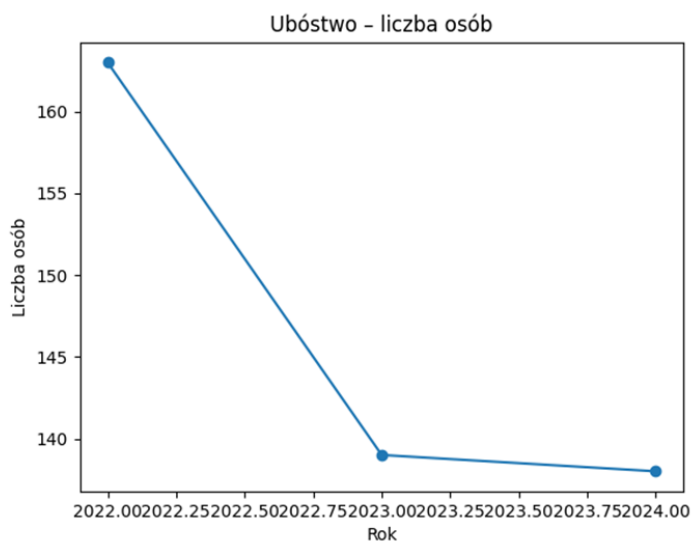
Analiza danych dotyczących powodów przyznawania pomocy społecznej w latach 2022–2024 wskazuje, że najczęstszą przesłanką udzielania wsparcia pozostaje ubóstwo, choć zauważalna jest tendencja spadkowa liczby rodzin objętych pomocą z tego tytułu. Jednocześnie bezrobocie pozostaje istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację rodzin, a w 2024 r. odnotowano ponowny wzrost liczby osób objętych pomocą z tego powodu. Dane wskazują na potrzebę dalszego monitorowania sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz kontynuowania działań wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 3. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022–2024

Powód przyznania pomocy	2022		2023		2024	
	Rodziny	Osoby	Rodziny	Osoby	Rodziny	Osoby
Ubóstwo	67	163	59	139	56	138
Bezdomność	1	1	5	5	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	41	5	27	7	41
Bezrobocie	35	104	33	88	39	103
Niepełnosprawność	32	67	26	46	22	48
Długotrwała lub ciężka choroba	30	70	27	50	28	57
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	14	63	16	72	21	87
Alkoholizm	2	2	7	10	5	6
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	5	5	5	5	5
Zdarzenie losowe	-	-	-	-	3	8

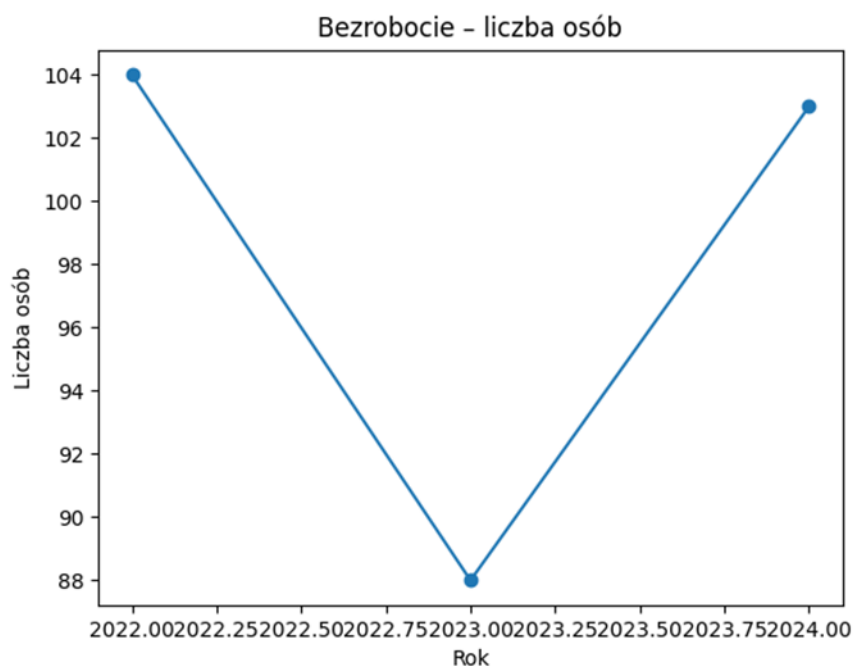
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku

Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą z tytułu ubóstwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku

Wykres 7. Liczba osób objętych pomocą z tytułu bezrobocia

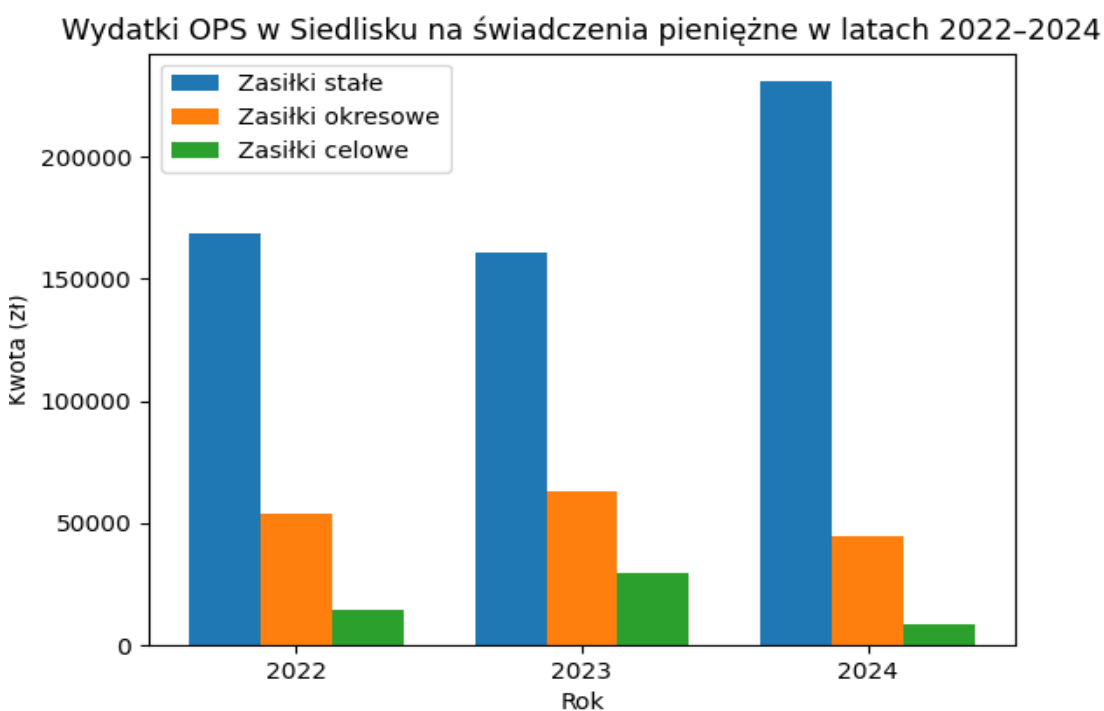
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku

Tabela 4. Świadczenia pieniężne OPS w Siedlisku (2022–2024)

Rodzaj świadczenia	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	29	168 902,69	25	160 409,65	27	230 720,66
Zasiłki okresowe	100	53 849,52	82	63 000	56	44 816
Zasiłki celowe	21	14 525	31	29 318,37	19	8 775,71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku

Wykres 8. Porównanie wydatków na zasiłki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku

Najwyższe wydatki w analizowanym okresie dotyczyły zasiłków stałych, które w 2024 r. uległy znacznemu wzrostowi. Wydatki na zasiłki okresowe i celowe charakteryzowały się większą zmiennością i były uzależnione od bieżących potrzeb mieszkańców.

Podsumowanie:

1. W latach 2022–2024 świadczenia pieniężne pozostawały istotnym instrumentem wsparcia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a ich struktura odzwierciedlała zarówno potrzeby długoterminowe, jak i bieżące uwarunkowania społeczno-ekonomiczne.

2. Zasiłki stałe stanowiły największą pozycję wydatkową w każdym z analizowanych lat, co potwierdza ich kluczową rolę w zabezpieczeniu bytowym osób trwale niezdolnych do pracy. W 2024 r. odnotowano wyraźny wzrost wydatków przy względnie stabilnej liczbie beneficjentów.

3. Zasiłki okresowe charakteryzowały się największą zmiennością zarówno pod względem liczby osób objętych pomocą, jak i wysokości ponoszonych wydatków, co wskazuje na ich silne uzależnienie od bieżącej sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców.

4. Zasiłki celowe, w tym specjalne zasiłki celowe, pełniły funkcję interwencyjną i były przyznawane w odpowiedzi na nagłe zdarzenia losowe oraz konkretne potrzeby bytowe, co uzasadnia konieczność zachowania elastyczności finansowej w tym zakresie.

5. Analiza danych wskazuje, że zmniejszanie się liczby osób korzystających z niektórych form pomocy pieniężnej nie zawsze przekłada się na obniżenie wydatków, co pozostaje w związku ze wzrostem kosztów utrzymania oraz wysokości świadczeń.

6. Realizacja świadczeń pieniężnych w analizowanym okresie potwierdza zasadność kontynuowania działań OPS ukierunkowanych zarówno na wsparcie dochodowe, jak i działania uzupełniające w postaci pracy socjalnej oraz aktywizacji społecznej.

Analiza świadczeń niepieniężnych realizowanych przez OPS w Siedlisku w latach 2022–2024

Analiza danych dotyczących realizacji świadczeń niepieniężnych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlisku w latach 2022–2024 wskazuje na **systematyczne i kompleksowe działania OPS**, ukierunkowane na wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,

wymagających pomocy o charakterze opiekuńczym, żywieniowym, środowiskowym oraz instytucjonalnym.

1. Praca socjalna

Praca socjalna stanowiła **podstawową i ciągłą formę wsparcia środowiskowego**, realizowaną poprzez bezpośredni kontakt pracowników socjalnych z rodzinami oraz zawieranie kontraktów socjalnych. W 2022 r. pracą socjalną objęto **76 rodzin**, zawierając **6 kontraktów socjalnych**. W 2023 r. nastąpił **wzrost intensywności działań**, obejmujących **108 rodzin** oraz **8 zawartych kontraktów socjalnych**. W 2024 r. skala pracy socjalnej uległa dalszemu zwiększeniu – pracownicy socjalni zawarli **11 kontraktów socjalnych**, obejmując wsparciem **119 rodzin**.

Dane te wskazują na **rosnące znaczenie pracy socjalnej jako narzędzia aktywizującego**, ukierunkowanego na wzmacnianie samodzielności rodzin, mobilizowanie ich do współpracy oraz przeciwdziałanie długotrwałemu korzystaniu z pomocy społecznej.

2. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze były realizowane jako **zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym**, skierowane do osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami. W 2022 r. z tej formy wsparcia korzystało **14 osób**, a opiekunki społeczne przepracowały **6 292 godziny**, przy wydatkach w wysokości **175.168,17 zł**. W 2023 r. pomocą objęto **13 osób**, realizując **4 999 godzin usług**, a wydatki wzrosły do **187.829,13 zł**. W 2024 r. liczba beneficjentów zmniejszyła się do **12 osób**, a liczba przepracowanych godzin wyniosła **4 532**, przy wydatkach na poziomie **184.781,28 zł**.

Pomimo spadku liczby osób i godzin usług, **koszty realizacji usług opiekuńczych utrzymywały się na wysokim poziomie**, co wynikało m.in. ze wzrostu kosztów pracy oraz zmiany stawki godzinowej w 2024 r.

3. Kierowanie do domów pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej stanowiło **formę pomocy instytucjonalnej o charakterze długoterminowym**, stosowaną

w sytuacjach, gdy nie było możliwe zapewnienie osobom wymagającym wsparcia odpowiedniej pomocy w środowisku zamieszkania. W 2022 r. z tej formy wsparcia korzystało **5 osób**, a wydatki poniesione przez gminę wyniosły **220.408,58 zł**. W 2023 r. w domach pomocy społecznej przebywały **4 osoby**, a wydatki poniesione przez gminę wyniosły **188.001,10 zł**. W 2024 r. liczba osób korzystających z tej formy pomocy pozostała na tym samym poziomie (**4 osoby**), natomiast wydatki wzrosły do **220.292,72 zł**, co odzwierciedla **rosnące koszty utrzymania w placówkach całodobowych**.

4. Pomoc rzeczowa – węgiel (2024 r.)

W 2024 r. OPS realizował również **pomoc rzeczową w postaci węgla**, na podstawie uchwały Rady Gminy Siedlisko. Z tej formy wsparcia skorzystały **2 rodziny**, którym przekazano łącznie **10 ton węgla**. Pomoc miała charakter nieodpłatny, co wskazuje na **interwencyjny i osłonowy charakter działań OPS** w okresie zwiększonych kosztów ogrzewania.

Tabela 5. Analiza świadczeń niepieniężnych realizowanych przez OPS w Siedlisku w latach 2022–2024

Forma świadczenia	2022 liczba osób/rodzin	2022 koszt (zł)	2023 liczba osób/rodzin	2023 koszt (zł)	2024 liczba osób/rodzin	2024 koszt (zł)	Tendencja/ uwagi analityczne
Praca socjalna	76 rodzin	-	108 rodzin	-	119 rodzin	-	Systematyczny wzrost liczby rodzin objętych wsparciem
Kontrakty socjalne	6	-	8	-	11	-	Rosnąca intensywność działań aktywizujących
Usługi opiekuńcze	14 osób	175 168,17	13 osób	187 829,13	12 osób	184 781,28	Spadek liczby osób przy wysokich kosztach
Kierowanie do domów pomocy społecznej	-	-	4 osoby	188 001,10	4 osoby	220 292,72	Stąła liczba osób, wzrost kosztów pobytu
Pomoc rzeczowa – węgiel	-	-	-	-	2 rodziny	-	Pomoc interwencyjna (2024 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku

Wnioski strategiczne – świadczenia niepieniężne

1. Świadczenia niepieniężne stanowią kluczowe uzupełnienie pomocy finansowej i odpowiadają na potrzeby osób wymagających wsparcia środowiskowego, opiekuńczego oraz żywieniowego.
2. Praca socjalna oraz kontrakty socjalne wykazują trend wzrostowy i powinny pozostać priorytetowym narzędziem aktywizującym, ograniczającym długotrwałe korzystanie z pomocy społecznej.
3. Pomoc żywieniowa realizowana w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” utrzymuje stabilny charakter i pozostaje istotnym instrumentem przeciwdziałania ubóstwu, w szczególności wśród dzieci i osób starszych.
4. Usługi opiekuńcze w środowisku zamieszkania są kosztowo efektywną alternatywą dla pomocy instytucjonalnej i wymagają dalszego wzmocnienia w związku z postępującym starzeniem się populacji gminy.
5. Pomoc instytucjonalna w domach pomocy społecznej, mimo stabilnej liczby beneficjentów, generuje rosnące koszty, co uzasadnia rozwój usług środowiskowych i opieki domowej.
6. Działania interwencyjne, w tym pomoc rzeczowa, potwierdzają potrzebę zachowania elastyczności OPS w reagowaniu na sytuacje kryzysowe oraz zjawisko ubóstwa energetycznego.

Analiza programów i form wsparcia realizowanych przez OPS w Siedlisku w latach 2022-2024

Analiza danych dotyczących realizacji programów i pozostałych form wsparcia przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlisku w latach 2022-2024 wskazuje na **systematyczne rozszerzanie zakresu działań OPS oraz skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych**, w szczególności z programów rządowych oraz funduszy celowych.

Program „Opieka 75+”

Program „Opieka 75+” był realizowany we wszystkich analizowanych latach i stanowił **istotne uzupełnienie usług opiekuńczych świadczonych w środowisku zamieszkania** dla osób w wieku 75 lat i więcej. W 2022 r. OPS pozyskał środki w wysokości **9.496,50 zł**, które przeznaczono na pokrycie kosztów wynagrodzeń opiekunek świadczących usługi dla seniorów. W roku 2023 kwota dofinansowania wzrosła do **10.615,80 zł**, co wskazuje na zwiększenie zakresu lub intensywności wsparcia. W 2024 r. pozyskane środki wyniosły **6.450,60 zł**, co może świadczyć o mniejszym zapotrzebowaniu lub ograniczeniu zakresu finansowanego w ramach programu.

Program ten potwierdza **rosnące znaczenie wsparcia środowiskowego dla osób starszych**, szczególnie w kontekście procesów demograficznych

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” należał do **najistotniejszych form wsparcia realizowanych przez OPS**, zarówno pod względem liczby beneficjentów, jak i wysokości pozyskanych środków. W 2022 r. programem objęto **8 osób**, a koszt realizacji zadania wyniósł **105.680,39 zł**, finansowany w całości ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. W 2023 r. nastąpił **znaczący wzrost skali programu** – wsparciem objęto **22 osoby**, a wartość zadania wyniosła **361.321,66 zł**. W 2024 r. program osiągnął **największy zasięg**, obejmując **26 osób**, przy całkowitym koszcie **471.132,82 zł**, również finansowanym w 100% ze środków zewnętrznych.

Dane te wskazują na **dynamiczny rozwój programu oraz rosnące zapotrzebowanie na usługi asystenckie**, które skutecznie wspierają osoby z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.

Program „Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” był realizowany w każdym z analizowanych lat jako **zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym**, współfinansowane ze środków rządowych.

W latach 2022 i 2023 ogólny koszt programu wynosił **123.000,00 zł**, natomiast w 2024 r. wzrósł do **124.000,00 zł**. Liczba beneficjentów kształtowała się na poziomie **170 osób w 2022 r., 148 osób w 2023 r. oraz 152 osób w 2024 r.**, co wskazuje na **relatywnie stabilne zapotrzebowanie** przy niewielkich wahaniach.

Pomoc żywieniowa pozostaje **jednym z kluczowych instrumentów przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu**, szczególnie w odniesieniu do dzieci, osób starszych oraz osób samotnych.

Pomoc żywnościowa (PO PŻ / Fundusze Europejskie)

Pomoc żywnościowa realizowana była w ramach programów współfinansowanych ze środków europejskich. W 2022 r. wsparciem objęto **59 osób** w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020. W 2023 r. liczba beneficjentów wzrosła do **93 osób**, co świadczy o zwiększonym zapotrzebowaniu na tego typu pomoc. W 2024 r., w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027, pomocą objęto **117 osób z 58 rodzin**, co wskazuje na **systematyczny wzrost skali wsparcia żywnościowego**.

Podsumowanie

Podsumowując, dane z lat 2022–2024 wskazują na **rosnące znaczenie programów finansowanych ze środków zewnętrznych**, w szczególności w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami i seniorów. OPS w Siedlisku skutecznie wykorzystuje dostępne programy rządowe i europejskie, co pozwala na **poszerzanie oferty wsparcia bez nadmiernego obciążania budżetu gminy**. Jednocześnie utrzymujący się wysoki koszt pomocy instytucjonalnej (DPS) potwierdza zasadność dalszego rozwoju usług środowiskowych i programów wspierających samodzielne funkcjonowanie mieszkańców.

II. DIAGNOZA POTRZEB SPOŁECZNYCH

2.1 Osoby starsze

Problemy i potrzeby dotyczące osób starszych zostały zdiagnozowane w Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Siedlisko na lata 2015-2025.

W dokumencie sformułowano niezbędne do realizacji cele:

1. Ułatwianie dostępu do usług socjalno-bytowych, społecznych i zdrowotnych ułatwiających życie ludziom starszym i wydłużających okres ich samodzielności społecznej.
2. Pomoc w organizowaniu czasu wolnego, form rekreacji i wypoczynku.
3. Zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestnictwa w życiu społecznym.

Wskazano również sposoby ich realizacji:

1. Wspomaganie rodzin, w których żyją osoby starsze w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich potrzeb i utrzymania tych osób w ich środowisku.
2. Rozwijanie oferty usług i świadczeń pomocy społecznej dla osób starszych.
3. Promowanie aktywnego trybu życia osób starszych poprzez wspieranie różnych form działalności i inicjatyw – współpraca z GOKiS w Siedlisku i innymi organizacjami promującymi aktywny tryb życia osób starszych.

Powyższe jest zbieżne z wynikami badań zrealizowanych na potrzeby niniejszego LPDI – w przeprowadzonym badaniu ankietowym na pytanie o najczęstsze problemy ludzi starszych ankietowani wymienili:

- samotność,
- brak środków na leczenie,
- brak dostępu do rehabilitacji,

- brak pomocy i wsparcia,
- niedołążność,
- problemy z pamięcią,
- brak oferty wsparcia dla seniorów.

Wyniki ankiety jednoznacznie wskazują, że jednym z kluczowych wyzwań społecznych gminy Siedlisko jest proces starzenia się społeczeństwa. Problem ten współwystępuje z niskim poziomem aktywności społecznej oraz poczuciem samotności, szczególnie wśród osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Zjawiska te mogą prowadzić do pogłębiania się wykluczenia społecznego, jeśli nie zostaną objęte systematycznymi i skoordynowanymi działaniami. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera rozwój usług środowiskowych, opiekuńczych oraz inicjatyw integrujących mieszkańców.

2.2. Osoby z niepełnosprawnością

Wyżej wskazana Strategia również formułuje potrzeby dotyczące osób z niepełnosprawnościami, określając cele niezbędne do realizacji:

1. Wyrównywanie szans w zakresie poprawy warunków życia.
2. Wspomaganie rodzin, w których żyją osoby przewlekłe chore bądź z niepełnosprawnościami w działaniach zmierzających do zaspokojenie ich potrzeb i utrzymania w środowisku zamieszkania.
3. Ułatwianie dostępu do przysługujących im uprawnień i usług.
4. Wspieranie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
5. Działania w celu diagnozowania środowiska osób z niepełnosprawnościami.
6. Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób z niepełnosprawnościami ze społeczeństwem.
7. Doskonalenie systemu pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

8. Zintegrowanie działań samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnością.

Wskazano również sposoby ich realizacji:

1. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem lokalnym.
2. Zapewnienie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i działania na rzecz zwiększenia ich dostępności.
3. Inspirowanie i tworzenie grup samopomocowych, integrujących osoby z niepełnosprawnościami.
4. Rozwój aktywności osób z niepełnosprawnościami w imprezach, festynach, wyjazdach.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu uzyskania możliwych form dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, turnusów rehabilitacyjnych.
6. Motywowanie osób wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami do uczestnictwa w grupie wsparcia dla rodziców i opiekunów tych dzieci.
7. Pomoc w organizowaniu czasu wolnego, form rekreacji dla osób z niepełnosprawnościami.
8. Udzielania pomocy finansowej i rzeczowej na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.
9. Udział w szkoleniach dla pracowników socjalnych w zakresie potrzeb i pracy z osobami z niepełnosprawnościami.

Potrzeby te potwierdza badanie ankietowe przeprowadzone na potrzeby LPDI: na pytanie o najczęstsze problemy osób z niepełnosprawnościami respondenci wskazali:

- brak dostępu do rehabilitacji,
- problemy finansowe,

- bariery architektoniczne,
- samotność,
- niska aktywność społeczna,
- brak ośrodków aktywności dla osób z niepełnosprawnością,
- izolacja.

Z powyższego wynika, iż potrzeby osób z niepełnosprawnościami grupują się w dwóch zasadniczych obszarach: wzmocnienie niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz aktywizacja społeczna.

2.3 Osoby w kryzysie bezdomności

Problem związany z kryzysem bezdomności nie jest w najistotniejszym w całym spectrum problemów społecznych i potrzeb mieszkańców w gminie – wg. danych Ośrodka Pomocy Społecznej na koniec 2024 r. ów problem dotyczył 4 osób.

Tym niemniej respondenci badania ankietowego na potrzeby LPDI na pytanie dotyczące problemów społecznych występujących w gminie wskazali bezdomność oraz wskazali potrzebę rozwoju mieszkalnictwa socjalnego.

Biorąc pod uwagę fakt, iż w tym obszarze odbiorcami są nie tylko osoby będące w kryzysie bezdomności, ale również nim zagrożeni, istnieje potrzeba rozwoju mieszkalnictwa chronionego oraz aktywizacji zawodowej osób będących zagrożonymi lub/i znajdujących się w kryzysie bezdomności.

2.4 Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Kryzys zdrowia psychicznego dotyka dzieci, młodzieży, osób dorosłych, osób o różnym statusie zawodowym, majątkowym, społecznym. Skutkiem zaburzeń zdrowia psychicznego może być utrata pracy, wyalienowanie, coraz większe problemy w prawidłowym funkcjonowaniu, utrata pewności siebie, kryzys w relacjach rodzinnych i społecznych. Często problemy te są związane z uzależnieniami.

Dorośli respondenci badania ankietowego na potrzeby LPDI na pytanie dotyczące najważniejszych problemów mieszkańców gminy na drugim miejscu wskazali uzależnienia. W odpowiedzi na pytanie dotyczące problemów dzieci i młodzież wskazano:

- używanie substancji psychoaktywnych,
- samookaleczenia,
- zaburzenia psychiczne.

Pojawiła się też, choć jednostkowo, odpowiedź:

- samobójstwa.

Również sama młodzież poddana badaniu ankietowemu jako najważniejsze problemy dzieci i młodzieży podała:

- problemy szkolne,
- depresja, uzależnienia,
- agresja.

2.5 Dziecko i rodzina

Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Siedlisko na lata 2015-2025 wskazuje na cele jakie muszą być osiągnięte, by niwelować problemy występujące w obszarze dzieci i rodzin:

1. Wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodziny.
2. Systemowe podejście do pracy z rodziną i kompleksowe oddziaływanie na nią.
3. Wspomaganie rodzin w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczych, wychowawczych i zabezpieczających.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny należy kierować się zasadami:

- pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, ochronny i aktywizujący jednostkę lub rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań,
- pomoc i opieka powinny być zorganizowane w środowisku bliskim dziecku: w rodzinie, szkole, tak by umożliwiała mu wzrastanie i rozwój w naturalnych warunkach rodzinnych, kulturowych i społecznych,
- w przypadku udzielania pomocy zakłada się stopniowe zmniejszanie jej intensywności, zmianę charakteru pomocy z intencyjnej na stymulującą i wspierającą.

Dokument formułuje też sposoby realizacji:

1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

2. Finansowanie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolu.
3. Praca socjalna z rodzinami zagrożonymi i dotkniętymi dysfunkcjami z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.
4. Praca asystenta rodziny polegająca na wszechstronnej pomocy rodzinie przeżywającej kryzys we właściwym wypełnianiu ról rodzinnych, wychowawczych i społecznych.
5. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rodzin, które nie radzą sobie z problemami życia codziennego.
6. Tworzenie warunków do organizowania świetlic środowiskowych.

Badanie na potrzeby LPDI wskazało, iż w odpowiedzi na pytanie jakie problemy są udziałem różnych mieszkańców Gminy wskazano:

- uzależnienia i dopalacze,
- problemy wychowawcze/demoralizacja młodzież.

Na pytanie jakie są najczęstsze problemy rodzin w gminie Siedlisko na pierwszych miejscach znalazły się odpowiedzi:

- brak czasu,
- uzależnienia,
- problemy opiekuńczo-wychowawcze,
- nieobecność rodziców,
- samotność w rodzinie,
- konflikty/brak porozumienia,
- brak wsparcia,
- bezrobocie,
- warunki mieszkaniowe,
- bieda/ubóstwo,
- rozwody.

Kolejne pytanie: jakie są najczęstsze problemy dzieci i młodzieży w Siedlisku najpopularniejszymi odpowiedziami były:

- media społecznościowe,
- nuda,
- problemy szkolne,
- używanie substancji psychoaktywnych,
- chuligaństwo i wandalizm,
- demoralizacja,

- izolacja społeczna,
- samookaleczenia,
- zaburzenia odżywiania,
- zaburzenia psychiczne.

Wyżej wskazane pytania badawcze i odpowiedzi dotyczyły dorosłych badanych mieszkańców gminy Siedlisko.

Ponadto przeprowadzono również badanie wśród młodzieży szkolnej do 18 roku życia. Na pytanie: Jakie są najważniejsze problemy społeczne, które dotyczą różnych mieszkańców gminy, najpopularniejszymi odpowiedziami były:

- bezrobocie,
- migracje,
- uzależnienia,
- ubóstwo.

W odpowiedzi na pytanie o najczęstsze problemy dzieci i młodzieży w gminie Siedlisko, sami zainteresowani najczęściej wskazywali:

- problemy szkolne,
- depresja,
- uzależnienia,
- agresja.

Kolejnym pytaniem skierowanym do młodzieży było pytanie: jakie są potrzeby w zakresie usług społecznych dla młodzieży w gminie Siedlisko? Młodzież najczęściej wskazywała na:

- wsparcie psychologiczne,
- aktywność sportowa,
- edukacja,
- kultura,
- obiekty sportowo-rekreacyjne,
- miejsca wsparcia dla młodzieży.

W odpowiedzi na kolejne pytanie młodzież wskazała na braki w ofercie usług społecznych:

- miejsca spotkań
- ciekawych wydarzeń

–rozwijania pasji

Obiecującym wynikiem, w kontekście rozwoju usług społecznych, była odpowiedź na kolejne pytanie: Czy zdecydowałabyś/zdecydowałbyś się na działalność społeczną w organizacjach na rzecz mieszkańców lub pomoc w formie wolontariatu na terenie gminy? „Zdecydowanie tak” odpowiedziało 32% respondentów, „raczej tak” 35%, „raczej nie” 8% i „zdecydowanie nie” 5%. Odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 15% respondentów.

Z powyższego wynika, że problemy i potrzeby związane ze wsparciem dzieci, młodzieży i rodziców są bardzo duże, dlatego niezbędne jest stworzenie instrumentów wsparcia skierowanych bezpośrednio do dzieci i młodzieży, do rodziców oraz również do rodzin w postaci stworzenia klubów młodzieżowych, grup wsparcia dla rodzin z dziećmi oraz grup wsparcia dla rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami.

III. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Niniejszy rozdział przedstawia plan deinstytucjonalizacji usług społecznych, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w podziale na pięć obszarów – wsparcia osób starszych, wsparcia osób z niepełnosprawnością, wsparcia osób w kryzysie bezdomności, wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz wsparcia dziecka i rodziny.

Plan zdefiniuje cele ogólne, cele szczegółowe oraz działania jakie zostaną podjęte, wskaże również podmioty odpowiedzialne.

Ważną częścią realizacji deinstytucjonalizacji usług społecznych będzie przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlisku w Centrum Usług Społecznych, które stanie się podmiotem odpowiedzialnym za koordynację realizacji usług społecznych dla całej wspólnoty samorządowej Siedlisku w wielu obszarach.

Niżej przedstawiony zestaw celów i działań jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców.

Tabela 6. Cele i działania w obszarze wsparcia osób starszych

I. OBSZAR WSPARCIA OSÓB STARSZYCH	
Cel ogólny	Umożliwienie samodzielnego funkcjonowania osób starszych w środowisku
Cel szczegółowy nr 1	Wsparcie osób starszych w miejscu zamieszkania
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Usługi opiekuńcze	GOPS/CUS
2) Usługa teleopieki – opaska dla Seniora	GOPS/CUS
3) Usługa przywracające sprawność ruchową w miejscu zamieszkania	GOPS/CUS
4) Transport door-to-door	GOPS/CUS
5) Usługi pielęgnacyjne	GOPS/CUS
6) Usługa “Złota rączka”	GOPS/CUS
Cel szczegółowy nr 2	Działania aktywizujące dla osób starszych
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Klub Seniora	GOPS/CUS
2) Warsztaty aktywizujące	GOPS/CUS

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Cele i działania w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami

II. OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	
Cel ogólny	Wsparcie osób z niepełnosprawnościami umożliwiające funkcjonowanie w życiu codziennym
Cel szczegółowy nr 1	Wzmocnienie niezależności osób z niepełnosprawnościami
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Usługi asystenckie	GOPS/CUS
2) Transport door-to-door	GOPS/CUS
3) Usługa przywracająca sprawność w miejscu zamieszkania	GOPS/CUS
4) Usługi pielęgnacyjne	GOPS/CUS
Cel szczegółowy nr 2	Wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Opieka wytchnieniowa	GOPS/CUS
2) Tworzenie formalnych i nieformalnych grup wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami	GOPS/CUS
3) Opieka psychologiczna dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami	GOPS/CUS
Cel szczegółowy nr 3	Aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnościami
1) Warsztaty integracyjno-aktywizujące	GOPS/CUS

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Cele i działania w obszarze wsparcia osób w kryzysie bezdomności

III. OBSZAR WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI	
Cel ogólny	Wsparcie osób w kryzysie bezdomności umożliwiające powrót do samodzielności
Cel szczegółowy nr 1	Tworzenie systemu wsparcia osób w kryzysie bezdomności w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Usługi wsparcia w mieszkaniach treningowych	GOPS/CUS
2) Usługi wsparcia psychologicznego i prawnego	GOPS/CUS

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Cele i działania w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego

IV. OBSZAR WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO	
Cel ogólny	Wsparcie osób i rodzin w kryzysie zdrowia psychicznego
Cel szczegółowy nr 1	Tworzenie systemu wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego w miejscu zamieszkania
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Usługi wsparcia psychiatrycznego o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym	GOPS/CUS
2) Usługi indywidualnego wsparcia psychologicznego w miejscu zamieszkania	GOPS/CUS
3) Usługi grupowego wsparcia psychologicznego	GOPS/CUS

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. Cele i działania w obszarze wsparcia dziecka i rodziny

V. OBSZAR WSPARCIA W OBSZARZE DZIECKA I RODZINY	
Cel ogólny	Wsparcie rodzin w celu spełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej
Cel szczegółowy nr 1	Wsparcie dzieci i młodzieży w ramach Centrum Młodzieżowego
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Utworzenie Klubu Młodzieżowego	GOPS/CUS
2) Warsztaty rozwijające umiejętności społeczne w ramach Klubu Młodzieżowego	GOPS/CUS
3) Usługa wsparcia doradcy zawodowego w ramach Klubu Młodzieżowego	GOPS/CUS
4) Warsztaty rozwijające pasje i zainteresowania w ramach Klubu Młodzieżowego	GOPS/CUS
5) Profilaktyka i wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży	GOPS/CUS
Cel szczegółowy nr 2	Wsparcie rodzin i dzieci w ramach Klubu Rodzinnego
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Zajęcia integracyjno – aktywizujące dla dzieci i rodzin w ramach Klubu Rodzinnego	GOPS/CUS
2) Rówieśnicza pomoc w nauce w ramach Klubu Rodzinnego	GOPS/CUS
Cel szczegółowy nr 3	Realizacja usług wspierających rodziców
Działania	Podmiot odpowiedzialny
1) Grupy wsparcia dla rodzin z dziećmi – aktywne spędzanie czasu	GOPS/CUS
2) Grupy wsparcia dla rodzin z dziećmi ze specjalnymi potrzebami (np. autystycznymi)	GOPS/CUS
3) Grupy wsparcia dla osób zajmujących się osobami zależnymi w rodzinach	GOPS/CUS

Źródło: Opracowanie własne

IV. MONITORING I EWALUACJA

Tabela 11. Wskaźniki monitorowania

NAZWA WSKAŹNIKA	jednostka miary	wartość docelowa
Liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych	osoba	9
Liczba osób korzystających z usługi teleopieki – opaska dla Seniora	osoba	9
Liczba osób starszych korzystających z usługi przywracającej sprawność w miejscu zamieszkania	osoba	15
Liczba osób starszych korzystających z usługi transport door-to-door	osoba	13
Liczba osób starszych korzystających z usług pielęgnacyjnych	osoba	17
Liczba osób korzystających z usług “Złota rączka”	osoba	7
Liczba utworzonych klubów Seniora	szt./klub	1
Liczba osób starszych korzystających z usługi warsztatów aktywizujących	osoba	33
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługami asystenckimi	osoba	27
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z usługi transport door-to-door	osoba	13
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z usługi przywracania sprawności w miejscu zamieszkania	osoba	15
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z usług pielęgnacyjnych	osoba	7
Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej całodobowej	osoba	7

Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami	osoba	5
Liczba osób korzystających z usługi pomocy psychologicznej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami	osoba	5
Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z usługi wsparcia w mieszkaniach chronionych	osoba	1
Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z usługi wsparcia psychologicznego i prawnego	osoba	3
Liczba osób w kryzysie zdrowia psychicznego korzystających ze wsparcia psychiatrycznego o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym	osoba	3
Liczba osób w kryzysie zdrowia psychicznego korzystających z usługi indywidualnego wsparcia psychologicznego w miejscu zamieszkania	osoba	5
Liczba osób w kryzysie zdrowia psychicznego korzystających z usługi grupowego wsparcia psychologicznego	osoba	5
Utworzenie Klubu Młodzieżowego	szt./klub	1
Liczba osób uczestniczących w warsztatach rozwijających umiejętności społeczne w ramach Klubu Młodzieżowego	osoba	15
Liczba osób korzystających z usługi wsparcia doradcy zawodowego w ramach Klubu Młodzieżowego	osoba	15
Liczba osób korzystających z warsztatów rozwijających pasje i zainteresowania w ramach Klubu Młodzieżowego	osoba	15
Liczba osób korzystających z działań z zakresu profilaktyki i wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży	osoba	20
Utworzenie klubu Rodziny	szt./klub	1
Liczba utworzonych grup wsparcia dla rodziców	szt./grupa	1
Liczba osób korzystających z zajęć integracyjno – aktywizujących dla dzieci i rodzin	osoba	33
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach korepetycji/ grup samopomocowych dla dzieci i młodzieży	osoba	11
Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami	osoba	5

Źródło: Opracowanie własne

Proces monitoringu i ewaluacji Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Siedlisko na lata 2026-2030 będzie prowadzony przy udziale wielu partnerów uczestniczących we wdrażaniu planu:

- CUS,
- Urząd Gminy,
- Jednostki organizacyjne,
- Organizacje pozarządowe.

W celu zapewnienia prawidłowego wdrażania planu, Wójt Gminy powoła zespół ds. monitoringu i ewaluacji, którego zadaniem będzie bieżące monitorowanie wdrażania planu, coroczne sprawozdawanie z realizacji i osiągnięcia założonych wskaźników oraz ocena skuteczności osiągnięcia założonych celów.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Na utworzenie Centrum Usług Społecznych i wdrożenie LPDI planuje się pozyskać środki z programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, z programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 oraz programów ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. CUS będzie mógł również ubiegać się o wsparcie finansowe z funduszy i programów oferowanych przez organizacje pozarządowe wspierające rozwój usług społecznych.

VI. PODSUMOWANIE

Proces deinstytucjonalizacji jest procesem, którego celem z jednej strony jest dostarczenie potrzebnych mieszkańcom usług w środowisku, tak by mogli samodzielnie i niezależnie funkcjonować, bez konieczności kierowania do instytucji zapewniających opiekę w formie pobytu całodobowego, a z drugiej celem jest tworzenie warunków do usamodzielniania się mieszkańców tych instytucji. Dlatego utworzenie Centrum Usług Społecznych oraz wdrożenie LPDI jest bardzo istotnym krokiem, dającym możliwości zmiany polityki społecznej, w której usługi społeczne realizowane w społeczności lokalnej mają priorytet na usługami stacjonarnymi, a rozwój zindywidualizowanych usług społecznych świadczonych w miejscu zamieszkania pozwoli na ograniczenie opieki instytucjonalnej. Istotą tej zmiany jest fakt, iż realizacja usług społecznych odbywa się tam, gdzie występują realne potrzeby, czyli

w miejscu zamieszkania, w środowisku lokalnym, w związku z czym wsparcie takie jest skuteczniejsze niż opieka instytucjonalna. Dodatkowym pozytywnym efektem procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych jest zadowolenie odbiorców, którzy otrzymują wsparcie w miejscu zamieszkania, dzięki któremu mogą w miarę możliwości funkcjonować samodzielnie w swoim środowisku, nie są narażeni na trudny proces zmiany otoczenia, jak to ma miejsce w przypadku opieki instytucjonalnej.

VII. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach	4
Tabela 2. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w gminie Siedlisko w latach 2015-2024.	8
Tabela 3. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022–2024	10
Tabela 4. Świadczenia pieniężne OPS w Siedlisku (2022–2024)	12
Tabela 5. Analiza świadczeń niepieniężnych realizowanych przez OPS w Siedlisku w latach 2022–2024	15
Tabela 6. Cele i działania w obszarze wsparcia osób starszych.....	27
Tabela 7. Cele i działania w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami.....	28
Tabela 8. Cele i działania w obszarze wsparcia osób w kryzysie bezdomności.....	29
Tabela 9. Cele i działania w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	29
Tabela 10. Cele i działania w obszarze wsparcia dziecka i rodziny.....	30
Tabela 11. Wskaźniki monitorowania	31

VIII. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców według grup wiekowych i płci	3
Wykres 2. Populacja gminy Siedlisko z podziałem płci	5
Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy Siedlisko	5
Wykres 4. Prognoza liczby mieszkańców gminy Siedlisko do 2035 r.	7
Wykres 5. Zmiany liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Siedlisko w latach 2015–2024, wraz z zaznaczoną linią trendu.	9
Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą z tytułu ubóstwa.....	11
Wykres 7. Liczba osób objętych pomocą z tytułu bezrobocia	11
Wykres 8. Porównanie wydatków na zasiłki	12